

Libris.RO

Respect pentru oameni și cărți

COSMIN NEIDONI

**REGATUL
CELOR MAI
FRUMOASE
DEPĂRTĂRI**

Libris
EDITORIAL

CUPRINS

PREFĂTĂ	9
CEL MAI ÎNDUIOSĂTOR PERSONAJ DIN LITERATURA UNIVERSALĂ	15
VACANȚA ÎNGERILOR	23
SCRISOARE CĂTRE SOCRATE	29
DE CE FILOSOFII NU AU SCRIS ELEGANT DESPRE FEMEIE?	37
CE NU AM ÎNVĂȚAT LA FACULTATEA DE FILOSOFIE	47
ÎNTRE MANUALUL LUI EPICTET ȘI NOCTURNELE LUI CHOPIN	55
BUCURIA DE A GÂNDI CA UN REGE	61
BUCURIA DE A-L FI CITIT, LA MOMENTUL OPORTUN, PE CIORAN	67
A FOST DON QUIJOTE FERICIT?	75

CARE ESTE RAȚIUNEA ULTIMĂ A RĂBDĂRII LUI IOV?	87
MOARTEA LUI IVAN ILICI ȘI VIAȚA NOASTRĂ.....	95
FILOSOFIA PE ÎNȚELESUL FIICEI MELE.....	101
SĂRUTUL LUI GUSTAV KLIMT	109
MOZART. DUMNEZEU, MUZICA ȘI BILIARDUL	117
DESPRE O CARTE ÎNCEPUTĂ ȘI NETERMINATĂ.	127
ACOLO UNDE ÎȚI ESTE INIMA, ACOLO ESTE ȘI PATRIA TA.....	135
PUTEM SĂ NI-L ÎNCHIPUIM PE SISIF FERICIT?	145
CUM SĂ ÎMBĂTRÂNIM FRUMOS, TRĂIND CU GRATITUDINE?	153
ELEGANȚA LIMBAJULUI FILOSOFIC	157

PREFĂȚĂ

Într-o abilitatea lui Socrate de a pune întrebări și felul înduioșător al Micului Prinț de a-și imagina o floare, între candoarea neînvinsă a unui filosof și inocența fermecătoare a unui copil am găsit substanța unor bucurii inalterabile care puse împreună dău consistență unui scut. Este vorba de acel scut pe care îl folosim atunci când, nemaivoiind să schimbăm lumea, ne apărăm pentru a nu fi schimbați de lumea în care trăim. Pentru a nu fi învinși de asprimea mefiențelor zilnice, avem nevoie de prieteni, de câteva iluzii și visuri și de un sistem de valori în care să credem fără abatere. Ne salvăm pe noi însine doar în măsura în care, prin felul nostru de a fi, devenim, la răspântii, reazemul senin al celor de lângă noi.

Mă întreb cum am supraviețui căderilor noastre repetate, multe în sirul unei vieți, dacă nu am avea posibilitatea de a face recurs la imaginile,

lumea însăși ar putea fi refăcută pornind de la cărți. Spiritul lor adunat ca într-un imens vas de lut s-ar revărsa atunci peste lume, iar copacii ar înfrunzi, florile s-ar deschide, văile s-ar aşeza tăcut în fascinanta geometrie a munților, iar mările, în nesfârșita lor zbatere, ar purta de fiecare dată, ca într-un vis, gândurile noastre hărăzite infinitului.

Celor pe care-i stimezi cel mai mult oferă-le nu doar candoarea iubirii și onoarea intransigenței tale, cum spunea undeva G. Ibrăileanu, ci și bucuria de a le povesti despre farmecul discret al cărților care au făcut din tine un om echilibrat, bun și senin. Menirea noastră nu este doar a ne cultiva pe noi însine, ci a-i inspira pe alții, devenindu-le un mic reazem, o mică formă a regăsirii. Cartea aceasta este încercarea de a repovesti în chip eseistic mirajul unor cărți și autori care mi-au pigmentat cel mai frumos imaginația, viața de până acum și visurile în care cred.

Nu îmi plac formulările impersonale, nu îmi place pluralul academic „noi credem”, în spatele căruia nu regăsesc niciun fior metafizic autentic, nicio emoție, nicio îndoială. Tot ce am scris este la persoana întâi singular, este unicul mod în care simt că, în ordinea credințelor mele, mă pot păstra onest. Am scris despre autori și cărți nu în sensul în care se scriu exegzezele universitare, nu sub forma unor cronică sau recenzii, ci, fără a emite

singurătate a abstracției pure pe de o parte, dar și concretețea prozaică a naratiunii pe de altă parte. Eseul este o specie cameleonică situată la granița dintre filosofie și literatură, locul fertil unde maxima luciditate a mintii poate întâlni piscul cel mai emoționant al literaturii, este, deopotrivă, zona de refugiu optim pentru acei autori care, îmbinând elemente ale tuturor stilurilor funcționale, fac promenade lungi pe țărmul nesfârșit al marilor întrebări dintotdeauna. Compoziția eseistică este un act generos de creație, favorizând, prin intermediul unor formulări accesibile, abordarea unor teme complicate. Personajele literare pe marginea cărora am țesut textele acestei cărți sunt aidoma scoicilor care ținute la ureche ne fac să auzim sunetul îndepărtat al mării, redeșteptând în noi dorința de a-i reîntâlni freamătuș și zbuciumul valurilor izbite de țărm.

Există în viață mai multe poveri, pe care, uneori, neputând să le evităm, suntem siliți să le purta, iar una dintre ele este povara de a lăsa nepovestite bucuriile care ne-au împresurat viața.

Prin actul lecturii devenim candidați la bucuria unui dialog cu autori al căror chip, situat la depărtare, nu îl întâlnim, poate, niciodată. Și toți cei pe care îi citim, aducându-i din panteonul auroral al ideilor, formează regatul celor mai frumoase depărtări.

CEL MAI ÎNDUIOSĂTOR PERSONAJ DIN LITERATURA UNIVERSALĂ

Dintre toate cărțile de literatură universală citite până acum nu am întâlnit un personaj mai gentil și mai înduiosător decât *Micul Prinț* din cartea lui Saint-Exupéry. Mă întrebam în ce constă succesul unei asemenea cărți care a făcut până azi înconjurul soarelui de 75 de ori și de nenumărate ori înconjurul lumii, fiind tradusă în peste 200 de limbi.

Personajul cărții vine de pe o planetă îndepărtată și ne vorbește nouă, adulților, despre virtuțile nobile ale copilăriei, despre singurul imperativ moral care își păstrează nealterat valabilitatea până la capăt: imperativul de a ne pune în acord cu bătăile propriei noastre inimi.

Reformidabilul ei conținut, transcende toate vîrstele sau, mai bine spus, le conține pe toate. Există o unitate a sensului acestei cărți dată de următorul fapt: autorul redeșteaptă în noi, indiferent de vîrstă, chipul nealterat al copilăriei care dăinuie în sufletul nostru peste timp. Am citit prima dată această carte când aveam 17 ani, iar de atunci am citit-o de mai multe ori. A doua oară în primul an de studenție din dorință de a intra în grațiile unei colege care îmi plăcea foarte mult și care începuse să citească cartea. M-am împrietenit cu ea, povestindu-i despre felul în care am găsit o asemănare între cele 7 planete vizitate de micul prinț, fiecare simbolizând, un viciu, un păcat al omului și cartea lui Konrad Lorenz despre *Cele opt păcate capitale ale lumii civilizate*. Analogia nu este, logic vorbind, perfect validă, întrucât cei doi autori vorbesc, fiecare în mod diferit, de păcate diferite. Apoi, îmi amintesc, am încercat să forțez limitele interpretării, făcând trimitere și la cartea lui Giovanni Sartori *Homo videns* sau la Alvin Toffler cu al său *Soc al viitorului*. Nota comună a cărților amintite este sentimentul de instrăinare față de noi însine, de artificializare a vieții prin urbanism. A treia oară am citit cartea, povestind-o copiilor mei seara înainte de culcare, iar a patra lectură a cărții în urmă cu o lună. Prospețimea mesajului nu s-a alterat

Respect pentru pamâni și cărti
punct de vedere aş spune că un copil este ființă prin excelență aptă de a vehicula un conținut de imagini cu o utilitate de grad secund. Sensul jocului la copii este jocul însuși. Omul adult, chiar și atunci când își permite luxul de a se juca, nu o face pentru jocul în sine, el plasează activitatea ludică sub semnul camuflat al unei utilități.

Paradisul este acel loc în care activitățile sunt eliberate de povara copleșitoare a unei finalități. Cine se joacă ca un copil este mai aproape de Dumnezeu pentru că, asemeni majestății divine, copilul, jucându-se, creează lumi în sine aflate în armonie perfectă cu o singură nevoie, aceea de a se bucura. Copiii au cel mai acut simț al gratuității, ei reproduc la scara unui microunivers formula *Homo Ludens* a lui Huizinga.

Îmi plac adulții care adăpostesc în trupul lor sufletul mare al unui copil. Ei ne amintesc de propria noastră copilărie, vorbindu-ne nu pe măsura maturității noastre, ci pe măsura visurilor în care, peste timp, mai îndrăznim să credem.

Cartea lui Saint-Exupéry ar trebui să fie o lecție propedeutică a oricărui om care se îndeletnicește cu filosofia. Poate că asimilându-i pedagogia subiacentă înainte de a citi criticiile kantiene sau *Fenomenologia* lui Husserl ar ști să nu se ia prea în serios, ar ști că orice sistem filosofic construiește o lume autonomă, cu logică proprie în care nu se

Respect pentru oameni și cărți

Micul Print, între Socrate și Descartes se întrevede o lume frumoasă, poate cea mai frumoasă din câte există. Capacitatea lui Don Quijote de a extrage farmecul vieții din substanță nevăzută a unor himere, bucuria de a imagina a Micului Print, încântarea de a pune întrebări a lui Socrate și capacitatea lui Descartes de a extrage certitudinea din îndoială sunt elementele unei lumi în apele căreia merită să plonjezi din când în când pentru a salva în tine demnitatea de om.